

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 157. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm4100/facsimile.pdf (tilgået 09. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

hos dem om at bygge op, men kun at rive ned og forhindre ethvert virkeligt Forsøg paa at bygge noget op i Stæden for det nedbrudte, under Paaskud af, at det [var] Begyndelsen til et Slot. Kun Revolutionen, Omvæltningen, svævede dunkelt for dem som den daglige Omdrejning, hvorpaa Verdens Vedligeholdelse berode, eller som Blodets Omlob i det menneskelige Legeme, som er Livets Betingelse; og dette drømte Uhyre, der bestandig maatte fødes, var naturligvis en Skabning af deres egen umættelige Bløderst, som havde et kun alt for virkeligt Billede i Guillotinen, der maatte holdes i Gang og holdes varm. — Dette er det rædselsfulde over al Maade, hvor de regerende slet intet Maal har, som kan naas enten med det onde eller med det gode, men kun en fix Idé, der bestandig kræver Blod, for at holde sig ved lige, og kan dog aldrig realiseres. — Kløverbladet vilde nemlig udrydde alt, hvad der stred mod deres Begreb om den bedste Verden, som var: en hel Mængde, lige saa fattig og mindre klog end de.

Uagtet derfor blandt andet Dantons Forhør beviser, det var nemt nok at blive dømt fra Livet, fandt dog Robespierre, der var endnu for mange Formaliteter, og gjorde derfor en ny Lov, hvorefter der hverken behøvedes Vidner eller odsvorne, naar man enten havde juridisk eller moralsk Overbevisning om Statsforbrydelse, da »Folkets Fjender» havde forbrudt deres Borgerret. Vel fandt man i Konventet, det var lidt for galt, da nu heller ingen der havde mindste Sikkerhed, og for første Gang begyndte man at knurre, men maatte stikke Piben ind; og efter Loven af 20de Prairial (10de Juni) kom Guillotinen først ret i Gang; thi til den Dag var der i mer end et Aar kun fældet 576 Dødsdomme, men i de følgende 6 Uger alene blev der fældet 1285, og Fouquier-Tinville fandt endnu, det var for lidt, og haabede at bringe det i det mindste til 450 i hver Dekade. Mellem alle disse véd jeg ingen, som Triumvirerne egentlig havde noget imod, det var

næsten lutter saakaldte mistænkelige, sammenstuede i Fængslerne, som man foregav spandt paa Sammenrottelse for at brække ud; man lod aabenbar halsbugge, blot for at Guillotinen ikke skulde gaa i Staa, og hver Dags Slagtofre kaldte man en Bægt. Hvordan man nu skyndte sig for Retten, kan De slutte af følgende Exempel: Præsidenten spurgte en af de anklagede: »Véd du noget om Sammenrottelsen?» — »Nej.» — »Ja, det tænkte jeg nok, du vilde sige; men det skal ikke nytte dig.» — Den følgende: »Har du ikke været Præst?» — »Jo, men jeg har atlagt Eden.» — »Det spørge vi ikke om.» — Den følgende: »Har du ikke været Dronningens Arkitekt?» — »Jo, men jeg faldt i Unaade 88.» — Den følgende: »Har du ikke staaet i Garden?» — »Jo, men jeg fik Afsked 89.» — Den følgende: »Sidder ikke din Svigerfader i Luxembourg-Fængslet?» — »Jo.» — Da den berømte Kemiker Lavoisier forlangte blot 15 Dages Opsættelse, for at fuldende et Værk, han i flere Aar havde arbejdet paa, svarede en af Præsidenterne, Løgen Coffinhal fra Auvergne (født 1746): »Republikken trænger hverken til Kemikere eller lærde Værker, men Retten maa have sin Gænge.»

Denne Lov af 10de Juni, som skaffede Guillotinen sin gyldne Tid, gav imidlertid Robespierre sit Banesaar, dels fordi den satte Skræk i Konventet, og dels fordi han havde givet den paa sin egen Haand, uden at raadføre sig enten med de andre Lemmer af Statsraadet (Velfærds-Komiteen) eller med Politikammeret. Snart mumlede man om, at han [havde] gjort en Liste, hvorpaa selv en Del af disse hans Hjælpere befandt sig; og da han dog ikke havde Mod til at lovare dem i Standrettens Hænder, men tænkte, han kunde forbavse Verden og lynslaa sine Fjender, blot ved at trække sig tilbage fra Raadet, saa dannede der sig hemmelig et Forbund imod ham, der blev hans Undergang.

Hovedmanden i dette Forbund var Tallien, en Partner-Søn fra Paris, men med lidt fornem Opdragelse,

